

BESZÁMOLÓ EGY ELŐADÁSRÓL

A Pázmány Péter Katolikus Egyetemre járok, történész szakos hallgató vagyok. Társaimmal már a félév kezdetétől fogva tudtuk, hogy lesz egy különleges egyháztörténet előadás, melyet egy vendég előadó fog tartani, de ennél többet nem tudtunk. Nem tudtuk, hogy ki fog nekünk beszélni, azt sem tudtuk, hogy miről, és azt sem, hogy milyen lesz. Mindössze annyit tudtunk, hogy lesz egy előadás.

Az előadásra november 24-én, a szokásos egyháztörténet-kurzus keretében került sor. Az előadó, Don Roberto Regoli, akit Tusor Péter mutatott be. Elmondásából kiderült, hogy Don Roberto neves szakértője és kutatója az egyháztörténetnek, a római Pápai Gergely Egyetem (*Pontificia Università Gregoriana*) professzora, több kutatásban is részt vett már. Mindezekből arra következtettünk, hogy az előadás nagy szakmai tudáson alapul, Don Roberto közvetlen előadásmódjából pedig valószínűsítettük, hogy az előadás nemcsak tartalmas, de érdekes is lesz.

Az előadás két nagyobb részből állt: az első rész a Pápai Gergely Egyetemről szólt, a második rész az Első vatikáni zsinatot tárgyalta. Mindezt rendkívül összetett, ugyanakkor érthető módon tárta elénk.

Az előadás a Pápai Gergely Egyetem bemutatásával kezdődött, mely egyike a legrégebbi római egyetemeknek. III. Gyula pápa közreműködésével a jezsuiták alapították 1553-ban. Jelenleg nagyon kiterjedt kutatási profillal rendelkezik, számos kar, intézet, fakultás és kutatóközpont tartozik irányítása alá. Rengeteg jeles hallgatója és oktatója volt és van, többek között diplomaták, miniszterek, miniszterelnökök és még NATO-főtitkár is töltött falai közt időt. Ez az egyetem tanított ki 23 későbbi szentet és 50 boldogot. Szent professzora azonban (mondta Don Roberto, félig nevetve) mindössze csak egy volt: Pázmány Péter tanára, Roberto Bellarmino.

Kiderült, hogy igazi nemzetközi intézményről van szó, jelenleg 124 ország tanulói folytatnak itt tanulmányokat, köztük magyarok is, de az oktatói kar is nemzetközi, így joggal nevezhetjük valódi nemzetközi *universitas*nak, nemzetközi egyetemnek.

Ez után a bevezető után Don Roberto rátért az I. Vatikáni Zsinatra, mint az előadás fő témájára. Elmondta, hogy ő maga egy népes, 30-40 fős kutatócsoport tagjaként már alaposan tanulmányozta ezt a kérdést, melyet az egyháztörténet nagyon fontos témának tart. Egyrészt azért, mert a zsinatok határozzák meg az Egyház arculatát, illetve rajtuk keresztül betekintést tehetünk az adott kor egyháztörténeti kérdéseire, jelenségeire és problémáira, a válaszokra, melyet az Egyház tett, illetve az adott kor gondolkodásmódjára is.

Kijelentette, hogy egységes megítélés nem létezik, nem is létezhet, hiszen a teológia és a történelem is más-más szemszögből közelíti meg azt a jelenséget, folyamatot, melyet úgy hívunk, hogy a zsinatok története.

Számomra a legérdekesebb része az előadásnak az volt, hogy Don Roberto megpróbálta megértetni velünk, hogy az események nem csak maguktól történnek. Rendkívül összetett előzménye van az I. Vatikáni Zsinatnak is, melyre a 19. század egyik legkaotikusabb korszakában került sor, 1869–1870-ig. Már a század közepén felmerült egy zsinat összehívásának gondolata, mivel a Trienti Zsinat óta egyetlen egyetemes zsinatot sem tartott az Egyház, illetve a kor kihívásai is egyre nagyobb terhet jelentettek.

Ugyanakkor a dogmáknak és az intézkedéseknek is van előzménye, melyeket itt meghoztak, köztük a két legfontosabb a pápai tévedhetetlenség hit és erkölcs dolgában, *ex*

cathedra megnyilatkozás esetén, és a pápa primátusa hit, szokások, fegyelem és kormányzás tekintetében. Don Roberto jelezte számunkra, hogy itt többről van szó, mint egyszerű törvényhozásról. A fent említett dogmáknak már régóta megvoltak az előzménye, egészen a 9. századra vezethetőek vissza, Az Egyház gondolkodása, eszmeisége változott az évek során, fejlődött, erősödött, de az alapgondolat már szinte a kezdetektől kezdve jelen volt a pápaság eszmeiségében. Ugyanakkor - jelentette ki - ez nem jelenti azt, hogy más Egyházzal beszélünk. Végezetül beszélt arról, hogy a zsinatot hivatalosan nem tudták befejezni (az Olasz Királyság 1870-ben megszállta Rómát), de mindaz, mit ekkor megtárgyaltak, nagy hatással volt az Egyházra és a zsinatot összehívó IX. Piusz utódaira is. Sok ekkor hozott intézkedés mai napig érvényben van, meghatározza gondolkodásunkat és az Egyházzal alkotott képünket is befolyásolja.

Hogy mi az, amit egy történész (személy szerint magam) megtanulhatott ebből az előadásból? Talán az, hogy minden valamiért történik. Mindennek van előzménye, és semmi sem történik magától. Hibát követünk el akkor, ha csak magát az eseményt nézzük, és nem helyezzük el azt annak kontextusában. Ismerni kell a folyamatot, ismerni kell a kort, melyben mindez végbe megy.

Hogy mi az, amit mindenki, legyen történész vagy más foglalkozást űző ember, megtanulhatott ebből az előadásból? Az, hogy az Egyház is ilyen. Fejlődik és építkezik. Eszmeileg, történetileg, gondolkodásmódban, hitbéli kérdésekben. És képes változtatni magán. A hibásat kijavíthatja, a jót jobbra teheti, a jobbat, pedig legjobbá.

Gulyás Kristóf
PPKE BTK
történelem szakos hallgató